

Vagina Monologen: hot item

Het is eigenlijk not-done op Aruba om openlijk over 'de vagina' te spreken, maar voor een aantal Arubanen kwam daar afgelopen week verandering in. Het toneelstuk *Vagina Monologen* van Eve Ensler maakt wereldwijd heel wat tongen los. De succesvolle productie die op Curaçao sinds 2004 volle zalen trekt, kreeg in het kader van Internationale Vrouwendag een warm welkom in Cas di Cultura. Een voorstelling die eveneens door Colegio Arubano werd bezocht met een verrassende uitkomst.

tekst en fotografie christel cosijn en richelle van den dungen Gronovius

Het toneelstuk *Vagina Monologen* werd in 1996 geschreven door Eve Ensler. Zij interviewde meer dan 200 vrouwen met verschillende culturele achtergronden en leeftijden over een uiterst delicaat onderwerp: de vagina. De tien geselecteerde verhalen bleken spiegels waarin vrouwen over de hele wereld zich herkennen. Ensler roept op om het geweld dat vrouwen in alle culturen en lagen van de maatschappij ondergaan te stoppen. De ontdekking dat je een vagina hebt staat voor Ensler gelijk aan het recht op respect. Door middel van monologen waarin de vagina centraal staat, wordt de vrouw op

humoristische, confronterende en ontroerende wijze gekenschetst, zonder grof of plat te worden. Het kwetsbaarste deel van de vrouw is tevens de kern van haar kracht. Het toneelstuk is vertaald in 25 verschillende talen en wordt nog steeds wereldwijd uitgevoerd door onbekende, maar ook door vele bekende actrices zoals Meryl Streep, Oprah Winfrey en Whoopi Goldberg. *Vagina Monologen* werd op de Dag van de Vrouw voor de havo-4 klassen van Colegio Arubano in het Papiamentu uitgevoerd. De havisten die tijdens ons interview het woord namen, hadden een open houding jegens het onderwerp en konden soms letterlijk stukken monoloog herhalen, tot

grote hilariteit van hun klasgenoten. Ondanks de kennis die zij zich al eigen hebben gemaakt over het onderwerp, zijn ze geïnteresseerd in de verhalen van de vrouwen op het toneel. Voor de meisjes vormde het geen probleem dat het stuk werd vertolkt door rijpere dames, maar een aantal jongens merkte op dat ze *Monólogo di Vagina* voor jongeren beter konden laten uitvoeren door actrices van een jaar of vijf-entwintig. Voor een enkele leerling had het stuk iets korter gekund, maar bovenal vonden de leerlingen het erg goed dat *Monólogo di Vagina* ook op Aruba werd opgevoerd. Hier de antwoorden op vragen die de jongeren gesteld zijn.

Waarom denk je dat *Monólogo di Vagina* werd opgevoerd op Aruba?

Omdat het 8 maart Internationale Vrouwendag was. Omdat het geweld tegen vrouwen moet stoppen; Omdat vrouwen moeten leren over hun vagina; Omdat iedereen moet leren over de vrouw.

Op Aruba is openlijk spreken over seks en geslachtsdelen best een taboe. Wat vinden jullie van het stuk?

Goed dat het op Aruba was; Het was vrij brutaal; Alles werd met naam en toenaam genoemd; Eigenlijk niet voor ons; Heel erg 'to the point'; Seksiness waren te gedetailleerd; Soms erg intiem; Heel goed, want de drie vrouwen praten zoals de jeugd zelf praat; Erg leerzaam, ook voor jongens.

Wat heeft indruk op je gemaakt?

Dat er een heleboel namen voor vagina zijn; Veel vrouwen bekijken zichzelf nooit; Het verwijderen van de schaamlippen en clitoris; Het mishandelen van de vagina met tampons, koudte lepel (speculum) en door brute verkrachtingen; Vrouwen in de oorlog en wat soldaten met hen deden; De bevalling; Over de geuren van een vagina; Een misbruikt meisje dat later door een avontuurlijke met een vrouw pas van seks ging genieten; Het verhaal van een bejaarde vrouw die nog nooit zichzelf had bekeken

daar; Over het belang van respect hebben voor jezelf.

Leerlingen merkten op dat het vooral erg grappig was. Wat viel er dan zoal te lachen?

Toen er een vagina heel erg boos was; Dat ze de vagina mochten aankleden en wat ze haar allemaal wilden aantrekken; Dat een vagina kon spreken; Dat een vagina iets kon willen; De vele namen voor vagina zoals tonto, volkswagentje, bloemtuin, roze diamant; Ze gingen met een spiegel zichzelf bekijken; Die saai man, Bob, die alleen geïnteresseerd was in de vagina van een meisje en er eerst een uur naar ging zitten kijken en zo het meisje naar haar vagina liet ontdekken; Alle manieren waarop mensen kreunen en wat het betekende was echt pret.

Waarom heeft de schrijver van het stuk gekozen voor de titel *Monólogo di Vagina*?

Als vagina's konden praten; De vrouwen praten tegen zichzelf; Een vrouw kan in contact komen met zichzelf door in gesprek te gaan met haar vagina.

Wat vonden jongens van *Monólogo di Vagina*?

Hoe kun je een vagina eten als er haren op zitten; Interessant; Creepy, want ze zeiden dat de vagina groen was (poëtisch bedoeld); De spelers waren te oud; Het verhaal van de lesbische vrouw; Alles was goed om te leren.

Bespreek je het toneelstuk tijdens inhoudelijke en heb je wel vaker intieme gesprekken met je ouders?

Ja, een beetje; Nee, absoluut niet; Ja, we gaan er wel vaker over spreken; Dat is afhankelijk van de band met je ouders; Ja, mijn moeder wilde ook gaan; Mijn moeder vond het heel goed dat we mochten gaan.

De actrices

Na de avondvoorstelling vroegen wij omgekeerd aan de drie actrices van *Monólogo di Vagina* wat ze van het jonge publiek van Colegio Arubano vonden. Diana Lebas, Jilleke Heuvel-Prasmama, Luusette Verboom en ook regisseuse Anja Steffens waren erg onder de indruk van de onver-

deelde aandacht van de jeugd. Voordat de voorstelling begon, was er een moment van tumult, gelach en gefluit. Een gezonde reactie van jonge mensen voor wie seksualiteit een cruciale rol speelt. Maar toen het stuk eenmaal was begonnen, sloeg de opwindende om in oprechte aandacht. De momenten waarop er gelachen moest worden, werden er gelachen en de momenten waarop het stil moest zijn, kon je een speld horen vallen. Een enkele keer maanden de leerlingen el-
 er haren op zitten; Interessant; Creepy, want ze zeiden dat de vagina groen was (poëtisch bedoeld); De spelers waren te oud; Het verhaal van de lesbische vrouw; Alles was goed om te leren.

Bespreek je het toneelstuk tijdens inhoudelijke en heb je wel vaker intieme gesprekken met je ouders?

Ja, een beetje; Nee, absoluut niet; Ja, we gaan er wel vaker over spreken; Dat is afhankelijk van de band met je ouders; Ja, mijn moeder wilde ook gaan; Mijn moeder vond het heel goed dat we mochten gaan.

De actrices

Na de avondvoorstelling vroegen wij omgekeerd aan de drie actrices van *Monólogo di Vagina* wat ze van het jonge publiek van Colegio Arubano vonden. Diana Lebas, Jilleke Heuvel-Prasmama, Luusette Verboom en ook regisseuse Anja Steffens waren erg onder de indruk van de onver-

deelde aandacht van de jeugd. Voordat de voorstelling begon, was er een moment van tumult, gelach en gefluit. Een gezonde reactie van jonge mensen voor wie seksualiteit een cruciale rol speelt. Maar toen het stuk eenmaal was begonnen, sloeg de opwindende om in oprechte aandacht. De momenten waarop er gelachen moest worden, werden er gelachen en de momenten waarop het stil moest zijn, kon je een speld horen vallen. Een enkele keer maanden de leerlingen el-
 er haren op zitten; Interessant; Creepy, want ze zeiden dat de vagina groen was (poëtisch bedoeld); De spelers waren te oud; Het verhaal van de lesbische vrouw; Alles was goed om te leren.

Bespreek je het toneelstuk tijdens inhoudelijke en heb je wel vaker intieme gesprekken met je ouders?

Ja, een beetje; Nee, absoluut niet; Ja, we gaan er wel vaker over spreken; Dat is afhankelijk van de band met je ouders; Ja, mijn moeder wilde ook gaan; Mijn moeder vond het heel goed dat we mochten gaan.

De actrices

Na de avondvoorstelling vroegen wij omgekeerd aan de drie actrices van *Monólogo di Vagina* wat ze van het jonge publiek van Colegio Arubano vonden. Diana Lebas, Jilleke Heuvel-Prasmama, Luusette Verboom en ook regisseuse Anja Steffens waren erg onder de indruk van de onver-

deelde aandacht van de jeugd. Voordat de voorstelling begon, was er een moment van tumult, gelach en gefluit. Een gezonde reactie van jonge mensen voor wie seksualiteit een cruciale rol speelt. Maar toen het stuk eenmaal was begonnen, sloeg de opwindende om in oprechte aandacht. De momenten waarop er gelachen moest worden, werden er gelachen en de momenten waarop het stil moest zijn, kon je een speld horen vallen. Een enkele keer maanden de leerlingen el-
 er haren op zitten; Interessant; Creepy, want ze zeiden dat de vagina groen was (poëtisch bedoeld); De spelers waren te oud; Het verhaal van de lesbische vrouw; Alles was goed om te leren.

Bespreek je het toneelstuk tijdens inhoudelijke en heb je wel vaker intieme gesprekken met je ouders?

Ja, een beetje; Nee, absoluut niet; Ja, we gaan er wel vaker over spreken; Dat is afhankelijk van de band met je ouders; Ja, mijn moeder wilde ook gaan; Mijn moeder vond het heel goed dat we mochten gaan.

De actrices

Na de avondvoorstelling vroegen wij omgekeerd aan de drie actrices van *Monólogo di Vagina* wat ze van het jonge publiek van Colegio Arubano vonden. Diana Lebas, Jilleke Heuvel-Prasmama, Luusette Verboom en ook regisseuse Anja Steffens waren erg onder de indruk van de onver-

Actrices en regisseuses uit Curaçao en Canada.

Vagina Monologen Cas di Cultura Aruba.

weert terug het podium op te springen.

Na een zeer verdiende staande ovatie en bloemenhulde werd er een panel gevormd van actrices, stichtingen en leden van de Arubaanse vrouwenbeweging die zich hard maken voor vrouwen die te maken hebben met huiselijk geweld. Lauren Brotman werd emotioneel na een voorgedragen gedicht van iemand uit het publiek. Zij gaf aan hoe bijzonder het is om zoveel intimiteit te delen met vreemden en je desondanks toch direct te verbonden te voelen, want *Vagina Monologen* is niet zomaar een theatervoorstelling, het is een unieke ervaring. Een diepe bewustwording. Waarom een dergelijk panel ontbrak na afloop van de havistenvoorstelling is nog een raadsel. Met name jongeren die geweld, incest, seksuele intimidatie en verkrachting meemaken, hebben thuis veel minder kans een geschikt klankbord te vinden. Wel werden er brochures uitgedeeld van *Monólogo di Vagina* met informatie over professionele hulpinstanties op Aruba.

Niet elke gemeenschap is in het rijke bezit van een theater. Haar magische kracht mag niet worden onderschat. De intieme anonimiteit die wordt geschapen door het dimmende licht in de zaal dat tegelijkertijd de aandacht verplaatst naar het drama in de spotlights, mist zelden haar uitwerking. Aruba is gezegend met een professioneel theater dat

jong en oud de gelegenheid biedt zich regelmatig te leven aan een breed aanbod van toneel, zang, muziek en dans op hoog niveau. Cas di Cultura vormt een levende bron van ontwikkeling en bewustwording. Ook voor jongeren, zo blijkt opnieuw.

Hoewel de leerlingen toegeven hun intieme verhalen liever te delen met soortgenoten, durft het merendeel in de klas, maar ook naar een dergelijke voorstelling kunnen gaan. We mogen hieruit concluderen, dat jongeren meer aankunnen dan opvoeders en leerkrachten soms geneigd zijn te denken. Als ze worden behandeld als volwassenen, gedragen ze zich als volwassenen. Applaus! Niet in het minst voor de casts van *Vagina Monologen*, organisatie, vrijwilligers en sponsoren, maar zeer zeker ook voor onze jongeren, die openstaan voor manieren om respectvoller met elkaar om te leren gaan. Een eigenschap waar mening volwassene best wat jaloezie op mag zijn.

📍 vaginamonologues.co.uk

De 'V' van Voorlichtingsbrochure.

De 'V' van Vagina Monologen.